

Forurensningsmyndighetens erfaringer med regulering, tilsyn og håndheving

Frantz Nielsen og Harald Ankerstad
Juridisk seksjon Miljødirektoratet

En kort fortelling om ansvar for næringsavfall

- Avfallsjussen - omvendt økonomi - ansvar/eiendomsrett
- Forurensningsloven § 28 «Ingen må tømme, etterlate....»
- Avfallsprodusenten er 1. ansvarlig
- Avtalerett/offentligrettslig ansvar
- Leveringsplikt forurensningsloven §32 og avfallsforskriften §11-8
- Levering avfall til anlegg med tillatelse med befriende virkning?
 - Objektivt innenfor tillatelsen
 - I god tro med hensyn til kapasitet og kompetanse.
- Det samme gjelder mellom avfallsanlegg m/tillatelse
- Befriende virkning: avfallet har kommet til «en trygg havn»

Overordnet om regulering av avfallsanlegg

- Avfallsanlegg som kan føre til forurensning eller virke skjemmende må ha tillatelse etter forurensningsloven for å drive lovlig
- I tillatelser som gis stilles nærmere vilkår og krav knyttet til driften av avfallsanlegget
- Avfallsanlegg plikter å ha en internkontroll for å sikre at tillatelsens miljøkrav overholdes
- Årsaken til vilkårene i tillatelsene og krav om internkontroll er å sikre en miljømessig forsvarlig håndtering av avfall

Nærmere om avfallsbransjen

- Avfallsbransjen er spesiell pga. få økonomiske insentiver til å overholde vilkår og krav i tillatelser – omvendt økonomi sammenlignet med produksjonsbedrifter
- Manglende overholdelse av tillatelsen kan føre til skade på miljøet
- Dette stiller store krav til
 1. myndighetene
 2. bedriftskultur
- Det er viktig at myndighetene bruker ressurser på oppfølging av bransjen slik at
 1. De mindre seriøse aktørene ikke får profitere på å ikke følge krav
 2. De seriøse aktørene blir «belønnet» for å drive lovlig
- Bedriftskultur: internkontroll må være på plass – altså at bedriften har et system for å sørge for at miljøkrav i tillatelsen overholdes

Krav om internkontroll for å overholde miljøkrav

- Internkontroll betyr at bedriften må ha
 1. kjennskap til gjeldende miljøkrav
 2. gjort en risikovurdering av faktorer som kan føre til at kravene brytes
 3. rutiner for å unngå at kravene brytes
- Internkontrollen er et ledelsesansvar – ledelsen har altså en nøkkelrolle for at tillatelsen overholdes
- Å utarbeide skriftlige rutiner o.l. er ikke nok – ledelsen må sørge for at internkontrollen følges i hele bedriften

Erfaringer med bransjen

- Vår erfaring på tilsyn: avfallsbransjen har en høyere bruddstatistikk enn andre bransjer
- Bransjen generelt har et forbedringspotensial – men det har blitt bedre
- Ledelsen er nøkkelen til å sørge for at rutiner følges slik at tillatelsen overholdes av de ansatte i bedriften
- Både avfallsbransjen og forurensningsmyndigheten må gjøre mer for å sikre miljømessig forsvarlig avfallshåndtering

Håndheving

- Omvendt økonomi - brudd kan lønne seg - vanskelig for de seriøse
- Kontroll/pålegg/tvangsmulkt
- Overtredelsesgebyr
- Stans i mottak
- Politianmeldelse
- Tilbakekall av tillatelse